వని గాని చెప్పి, ఆ పరిశ్రమలోని కార్మికులను తరిమివేస్తే అట్టిది 'కార్మిక [illegible]' కాదని స్పష్ట పరచబడింది. ఇలాంటి చర్యకు వ్యతిరేకముగా కార్మికులు 'సమ్మె'కు దిగితే అది చట్ట వ్యతిరేక మైపోతుంది. ఉద్యోగము ప్రతి కార్మికునకు చూపించవలసిన బాధ్యత పోయి, యిట్లా ప్రతి యజమాని యిక తన యిష్టము లేనివారి నందరిని బయటకు తరుమవచ్చుననే 'సిగ్నలు' ప్రభుత్వము యివ్వటంలో, ఇది ఎవ్వరి శ్రేయస్సు కొరకు యీ బిల్లులు పెడతోందో గ్రహించటం కష్టం కాదు.

ఇలాంటి క్లాజులతో కూడిన యీ బిల్లులు చట్టములు గాకుండా నివారించవలసిన బాధ్యత కార్మికులపై [illegible], ప్రజాస్వామ్యము గోరువారలకు [illegible] దరిపైనా యున్నది. [illegible] చేస్తున్న బహిరంగ [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] సంచరించినట్లైతే, దేశంలో ఆందోళన, పోరాటాలు తప్పనిసరి అవుతాయి.

★ క్షణంలో సగం ★

"శారద"

ఉత్తర పక్షంవారూ, దక్షిణ పక్షంవారూ పత్రికల్లో చేసే రద్దీసవ్వడి బాంబుల కన్న ఉత్తమంగానూ, యుద్ధం కన్న దుర్భరంగానూ పరిణమించింది. పొరిగింటివాడి కొంప తగుల బడుతున్న "కారణం" మీద వివాదాలే కాని ఆర్పుదామన్న బుద్ధి ఈ బుద్ధిమంతుల్లో ఎవరికీ ఉండకపోవటం విశేషం, అన్నది నా ఎటర్నల్ లైట్ తన గప్ గప్ భాషలో. రాత్రికి తోడు దొరుకుతుందన్న పరమాశయంతో, పగలే సందుల్లో తిరిగే యువకులు ఈ పనికి సంఘం నెలకొల్పనున్నారట. 'అప్పు పుచ్చుకున్నవాడిలాగా తల్లడిల్లెను' అని విలాసరావు తన కథానాయిక మనఃప్రవృత్తిని వర్ణించాడు. కాని అదెంతవరకు నిజం? అప్పు పుచ్చుకున్న వాళ్లు ఈ యిరవయ్యో శతాబ్దంలోనా తల్లడిల్లేది? పొరపాటు. అప్పిచ్చినవాడే సుమా దీనికి సరిపోలుతాడు అని వాడికి చెప్పేను. వింటేనా?

మదరాస్ బస్ స్టాపింగులవద్ద ఏంచేరం చేస్తే బావుణ్ణు అని ఒకాయన తీవ్రంగా ఆలోచించి రెండు సంగతులు బయటపెట్టాడు. బస్సు బస్సుకీ మధ్య ఉండగల కాలవ్యవధిని సుల భంగా గడపటానికి పెద్దసైజు నవలలు- లేదా, కాళ్ళతీపులకు మందులు.

ఈ విషయమై కార్పొరేషన్ త్వరలో బస్ స్టాపింగ్‌ల వద్దకు టూరింగ్ వైద్యశాలలు, లైబ్రరీలూ పెట్టగలదని లాభీవర్గాలు ఆశిస్తున్న వట. జై! వెనక్కి నడవటంలో ఉన్నతమైన రైలు ఇంజిన్‌లని ఈ తడవ ఆస్ట్రేలియా నుండి తెప్పించి వాటిని జాతీయం చెయ్యాలి అనే ఉదాత్తమైన ప్రతిపాదనని వేదాంతరావు చెయ్యనున్నారు.

నీకు తెలీదా? తెలుసు! పత్రికలు చదవటం, వాటిని సరిగా జీర్ణం చేసుకోక, రాసిన వ్యాస గాళ్లని చడా మడా తిట్టడం (దీన్ని విమర్శిం చటం అబి పైకి గట్టిగాఅనటం) నీకు తెలుసూ? ప్రభుత్వం వేసే పన్నుల్ని నోరు మూసుకుని చెల్లించుతూ, నీ కొడుక్కి చదువూ, నీకూ నీ వాళ్ళకీ పూర్తిగా తిండీ ఉన్నాయా అని ఒక క్షణం ఆలోచించేవా ఏన్నడన్నా? లేదు. నీకు చావటానికైనా తీరిక - లేదయ్యే. అట్లా ఆలోచించటం నీ భారతీయ సంస్కృతికి సరి పడదు. తాబేలు లాగా, జెర్రిపోతు లాగా మెల్లెగా పాకుతో, వాల్టేర్ ప్యాసెంజర్‌లాగా అప్పుడప్పుడు పెళ్లాంమీద- కూస్తోవుంటం నీ సంస్కృతికి చిహ్నం. కాదూ? భేష్. నిన్ను గురించి నీకన్న పైవాళ్ళకి ఎక్కువ తెలిసి వుంటంవల్లనే భాషారాష్ట్రం అన్నప్పుడల్లా. నీ

మీద పోలీసుల్ని ఉస్కో అంటున్నారు. అయినా నీకు చింతలేదు. నీకొచ్చే ఉద్రేకం మలేరియా లాంటిది. గభీమని 108 డిగ్రీల కొచ్చినా, వెంటనే 98 అయి సుఖనిద్ర పోగలవ్. వనమహోత్సవం చెయ్యమన్నారా? తయార్! హిందీ లిపిలో తెలుగు రాయమన్నారా? సిద్ధం. తెలుగు మానేసి ఫార్సీ చదవమన్నారా? రెడీ. కృష్ణ వరదలకి ఊళ్లు మునిగిపోతున్నాయా? ఏంచేస్తాం? మన ఖర్మ. ఒరిస్సా వాళ్ళకి రాష్ట్రం వుందా? వాళ్ళ అదృష్టం. హైద్రాబాదు మనది కాదా? పోనీ. "నీరు తర్వాత చూద్దాం, ధాన్యం అస్సాముకు పంపు!? తీసుకెళ్ళండి. బియ్యం శేరు రూపాయిన్నరా? ఇవ్వండి. ఓపూటకి సరిపోను. అహా! ఆంధ్రోత్తమా! సహనశీలా! పాహిమాం పాహిమాం. పాహిమాం ... ఈ దండకం రోజుకి మూడుసార్లు చదివితే ఏటువంటి దెయ్యమైనా పారిపోతవని కొందరి విశ్వాసం. నాకు బొత్తిగా ఇంటిజోక్యమే పట్టటంలేదని శలవిచ్చింది నా ఉన్నతార్థ భాగిని/ ఇల్లు అంటే ఇంటాయన జ్ఞాపకొని కొచ్చాడు.

ఇంటివాని బాధ ఇంతింత కాదయా
విశ్వదాభి రామ...

అనుకుంటూ వివేకరావు ప్రత్యక్షమైనాడు. అద్దె పెంచగలందులకుగల అన్ని అవకాశాల్నీ వినియోగించుకున్నాడు ఇంటాయన. వాన కురుస్తోంది. ఇంట్లో ఉండటం కన్న బయటే నయమని పిస్తోంది.

ప్రపంచ కథల పోటీకి ఇండియన్ జడ్జీలుగా వేసినవారి పేర్లు విన్నాక, ఆ మహాత్ములు నిర్ణయించే అభిరుచులు శతాబ్దాల వెనకటివిగా వుంటాయని రహస్యంగా తెలుస్తోంది. బ్లాక్ మర్కెటీర్లను సమావేశపరిచి,ఏ తద్ మహాసభలో భర్తృహరి సుభాషితాలని బలవంతంగా వినిపించడంవల్ల ఆహార సమస్యా పరిష్కారానికి పునాది వేస్తున్నారు ఆహార కొరత సంఘంవారు ఒక పాటకుని పాటవిని బయటకొచ్చేజనం, 'అహాహా! ఈయన పాటవింటే ఆకలికూడా మరిచాము' అనుకున్నారు. ప్రతిదినం వార్తగా వెలువడే ప్రభుత్వ ఆహార ప్రణాళిక నాలుగవ పుష్పంలో 'ప్రతిదినం ఆ పాటకునిచేత రెండు వేళలా క్వీన్ మేరీ కళాశాలా భవనములో గానకచేరీ ఏర్పాటు చేయించాము. ఆహార కొరత నిర్మూలనకు ఏతద్ కచేరీలకి విచ్చేసి, ప్రజ తమ యాకలిని మర్చిపోవచ్చును'అని ప్రకటన వెలువడినదట. టిక్కెట్టుకూడా స్వల్పమే. వినోదపు పన్ను లేదు. కులాలవారీ హెచ్చు తగ్గులున్నా పాటింపబడవు.

వేదాంతరావు ఇటీవల మద్రాసు ఆఫీసు గుమస్తాల సంఘం వారర్పించినసన్మాన పత్రానికి జవాబిస్తూ 'అన్నం తిన్నట్టూ, లడ్డు తిన్నట్టు, ఫుల్ రేషన్ ఇచ్చినట్టు కొందరు గుమస్తాలకి రాత్రిళ్లు కలలు వొస్తూండడాన్నిగురించి చాలా విచారిస్తున్నా, నన్నారు. అట్టి కలలు రావటం దౌర్బల్యమనిన్నీ, భారతీయ నిష్కామ కర్మయోగ ప్రజావళికి అవమానకరమనిన్నీ వారు అదే జవాబులో నుద్ఘోషించిరి.
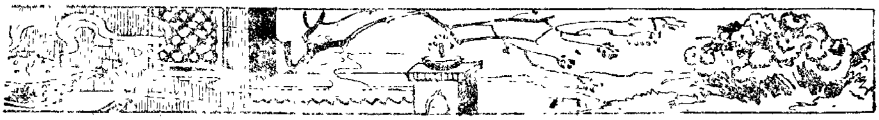
మరి ఇంకో ఉపాహార మంత్రిని గనక నియమించేపక్షంలో ఆయన ఆముదంపిండీ, వేరుశనగ పొట్టు వీటియందు గల విటమిన్లను గురించి ఉపన్యసించగల ప్రమాదమున్నది గనక ఇప్పటి మంత్రివర్యులే అట్టి యుపన్యాసముల నసంఖ్యాకములుగా నివ్వగలరని యా కొత్త నియామకమును "తాత్కాలికముగా" ప్రభుత్వం విరమించుకొన్నదన్న వార్త ఇంకా ధృవపడలేదు. మీరు పోనున్న ఊరికి అనుకున్న టైముకి చేరవలెనని గట్టిగా వుద్దేశంవుంటే నాలుగు రోజుల ముందుగానే బయల్దేరవలెను అనే కొత్తక్లాజును తమ నిబంధనలలో ఒకటిగా ఏం. అండ్ ఎస్. ఎం.కంపెనీవారు చేర్చగలరని కలకత్తా మెయిలు రాకపోకల వల్ల తెలుస్తున్నది.